

SŐRÉS ANETT

**A SZÉLSŐJOBBDALI IDEOLÓGIA
REPREZENTÁCIÓJA A DEBRECENI
EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN**

Szakdolgozat

**Szociológia MA szak
Nappali tagozat**

Témavezető: Prof. Dr. Szabó Ildikó

Debreceni Egyetem
Szociológia és Szociálpolitika Tanszék
2011.

A SZÉLSŐJOBBDALI IDEOLÓGIA REPRESENTÁCIÓJA A DEBRECENI EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

írta
Sörös Anett

Kijelentem, hogy a szakdolgozat megfelel a Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke által támasztott tartalmi és formai követelményeknek.

Államvizsga-bizottság elnöke

Témavezető

Bíráló

Debrecen
2011.

Alulírott **Sőrés Anett** kijelentem, hogy a jelen szakdolgozat a saját munkám, amely kizárólag a saját kutatásaimon illetve a hivatkozásokban és a felhasznált irodalomjegyzékben megjelölt információkon alapul. Kijelentem, hogy kutatásaim során és a szakdolgozatomban nem sértettem meg más szerzők vagy intézmények szerzői jogait. Kijelentem, hogy a jelen szakdolgozat sem annak részei nem kerültek benyújtásra egyetlen felsőoktatási intézményben sem diplomamunkaként vagy szakdolgozatként vagy azok részeként.

Debrecen, 2011. március 31.

aláírás

Köszönetnyilvánítás

Szeretnék köszönetet mondani *Dr. Szabó Ildikónak*, tanárnőmnek és témavezetőmnek, hogy buzdított arra, hogy e kutatásra vállalkozzak, és segítőkészen támogatott munkám minden állomásának sikeres elvégzésében. Köszönöm hasznos tanácsait és dolgozatom alapos, kritikus átnézését.

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék.....	i.
Ábrák jegyzéke	iii.
Táblázatok jegyzéke	iv.
Bevezetés	1.
1. A téma elméleti megalapozása.....	3.
1.1 Mit tekintünk szélsőjobboldalnak?.....	3.
1.1.1 A szélsőjobboldali ideológia	4.
1.1.2 A szélsőjobboldali szervezetek világa.....	7.
1.1.2.1 A hazai szélsőjobboldali szerveződések szegmensei	9.
1.1.2.2 Integratív tényezők	11.
1.1.3 A szélsőjobboldaliak társadalmi jelenléte	12.
1.1.3.1 Hogyan írható körül a szélsőjobboldal?	12.
1.1.3.2 A szélsőjobboldal kulturális reprezentációja	13.
1.2 Milyen okok vezettek a szélsőjobboldal megerősödéséhez?	15.
1.3 A magyarországi szélsőjobboldal kulturális jellemzői.....	18.
1.3.1 Újszerű kommunikáció.....	18.
1.3.2 A célcsoport.....	21.
2. A szélsőjobboldal és a fiatalok.....	24.
2.1 Kutatási kérdések és lehetőségek	24.
2.2 A módszerekről	25.
3. A kínálati oldal. A szélsőjobboldali ideológia reprezentációja a virtuális tereken.....	26.
3.1 Szélsőjobboldali médiumok	26.
3.2 Domináns témák a vizsgált médiumokban	27.
3.3 A vizsgált médiumok interaktivitása	32.
3.4 Néhány tanúság a szélsőjobboldal mediatizációjával kapcsolatban.....	32.
4. A keresleti oldal. A radikális honlapok látogatottsága a hallgatók körében.....	34.
4.1 Mi befolyásolja a szélsőjobboldallal való szimpátiát a hallgatók körében? ..	34.
4.1.1 Demográfiai és szociokulturális jellemzők	35.
4.1.2 Milyen csoportokhoz kapcsolódnak még a szélsőjobboldallal szimpatizáló hallgatók?	37.
4.1.3 A szélsőjobboldali hallgatók attitűdjei a külcsoportokkal szemben	40.

4.1.4 A szélsőjobboldali hallgatók által vallott értékek.....	43.
4.1.5 A szélsőjobboldali egyetemisták tanuláshoz és munkához való hozzáállása	46.
4.1.5.1 Tanulási attitűdök.....	47.
4.1.5.2 Munka-attitűdök.....	49.
4.1.6 A szélsőjobboldali hallgató ideáltípusa.....	51.
4.2 A szélsőjobboldalhoz kötődő internetes portálok látogatottsága az egyetemisták körében.....	52.
4.2.1 A szélsőjobboldali honlapok látogatása az ideológiához kötődő hallgatók körében.....	53.
4.2.2 A szélsőjobboldali honlapok fogyasztói típusai az egyetemisták körében	56.
4.2.2.1 A fogyasztói típusok és a preferenciák összefüggései.....	58.
4.2.2.2 Mi jellemzi az egyes fogyasztói ideáltípusokat?.....	59.
5. Összefoglalás	62.
Felhasznált irodalom	64.
I. Függelék: A tanulási attitűdök típusainak főkomponens-mátrixai	I.
II. Függelék: A munkaattitűdök típusainak főkomponens-mátrixai	II.

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: A politikai bal-jobb skála jobb szélén elhelyezkedők aránya (Forrás: Political Capital 2009).....	17.
2. ábra: A szélsőjobbaldali médiumokban felmerülő témák összefüggései.....	29.
3. ábra: A szignifikáns összefüggést mutató tanulási attitűdök főkomponenseinek átlagértékei a szélsőjobbaldaliakkal való azonosulás kategóriáiban.....	48.
4. ábra: A szignifikáns összefüggést mutató munkaattitűdök főkomponenseinek átlagértékei a szélsőjobbaldaliakkal való azonosulás kategóriáiban.....	50.
5. ábra: A látogatott szélsőjobbaldali honlapok számának gyakorisága a debreceni egyetemisták körében (százalékban).....	53.
6. ábra: A szélsőjobbaldali honlapok látogatásának gyakorisága a harmadik, „elkötelezett olvasóknak” nevezett klaszterben (százalékban).....	56.
7. ábra: A szélsőjobbaldali honlapok látogatásának gyakorisága a második, „érdeklődő” klaszterben (százalékban)	57.
8. ábra: A kari kategóriák aránya a szélsőjobbaldali honlapok fogyasztói ideáltípusain belül (százalékban).....	60.

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: A vizsgált médiumok Facebook-oldalain felmerült témák gyakorisága a vizsgálati időszakban (2010.11.21. és 2010.12.04. között).....	28.
2. táblázat: A nem, a településtípus, a mobilitási kategóriák és a kari kategóriák eloszlása a szélsőjobboldalhoz való viszony tükrében (százalékban).....	35.
3. táblázat: A szélsőjobboldalhoz való viszony és az egyes csoporttípusok tagságának kapcsolata	38.
4. táblázat: A szignifikáns kapcsolatot mutató csoporttípusok tagjainak aránya a szélsőjobboldalhoz való viszony egyes kategóriáiban	39.
5. táblázat: A szignifikáns kapcsolatot mutató csoporttípusokba vágyódók aránya a szélsőjobboldalhoz való viszony egyes kategóriáiban	40.
6. táblázat: A szélsőjobboldalhoz való viszony és az egyes csoporttípusok tagságának kapcsolata	41.
7. táblázat: A szignifikáns kapcsolatot mutató csoportok iránti tolerancia átlagértékei a szélsőjobboldaliakkal való szimpátia egyes kategóriáiban (0-tól 100-ig terjedő skálán)	41.
8. táblázat: A szélsőjobboldalhoz való viszony és az egyes értékek fontosságának kapcsolata	43.
9-11. táblázat: A szignifikáns kapcsolatot mutató érték-attitűdök átlagértékei a szélsőjobboldaliakkal való szimpátia egyes kategóriáiban (-100-tól 100-ig terjedő skálán).....	44.
12. táblázat: A szélsőjobboldali honlapok látogatottságának gyakorisága a debreceni egyetemisták körében	52.
13-16. táblázat: A szélsőjobboldali honlapok látogatottságának gyakorisága az ideológia egyes szimpátia-csoportjain belül.....	54.
17. táblázat: A szélsőjobboldali honlapok látogatottságának gyakorisága az ideológia egyes szimpátia-csoportjain belül	58.